

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I UPPSALA**

Enhet 1

DOM
2018-04-19
Meddelad i Uppsala

Mål nr
5583-17 E

SÖKANDE

Wist Last & Buss AB, 556078-9751
Box 997
751 09 Uppsala

MOTPART

Hallstahammars kommun
734 80 Hallstahammar

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, LOU

KONKURRENSVERKET	
2018-04-23	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan.

Dok.Id 235383

Postadress

Box 1853
751 48 Uppsala

Besöksadress

Kungsgatan 49

Telefon

018-431 63 00

Telefax

018-10 00 34

E-post: forvaltningsratteni uppsala@dom.se

www.forvaltningsratteni uppsala.domstol.se

Expeditionstid

måndag–fredag
08:00–16:00

BAKGRUND OCH YRKANDEN M.M.

Hallstahammars kommun (kommunen) har genomfört en upphandling av lastbil, dnr TN 211/17. Kommunen har fattat tilldelningsbeslut och antagit anbudet från Arver Lastbilar AB.

Wist Last & Buss AB (bolaget) ansöker om överprövning av upphandlingen. Till stöd för sin talan anför bolaget i huvudsak följande.

Bolagets anbud har förkastats av skäl som är felaktiga vilket kommer att leda till skada för bolaget.

Upphandlande myndighet anser att bolaget inte har angett mått och vikter samt att det av upphandlingsdokumentet framgår att anbudsgivaren ska beskriva hur de krav som ställs i underlaget uppfylls. Detta är felaktigt.

I upphandlingsdokumentet finns det krav angående totalvikt (max 26 ton) samt lastvikt (13 ton) och hytthöjd (3 300 mm), vilka bolaget accepterat. Upphandlande myndighet har även ställt förtydligande frågor och bolaget har på alla punkter bekräftat att anbudet uppfyller alla skall-krav.

I upphandlingsdokumentet finns inte beskrivet att denna information ska anges/beskrivas specifikt, det står endast att "(a)nbudsgivaren ska i sitt anbud beskriva erbjuden maskin, utrustning och pris". Det finns ingen uppgift på att uppfyllnaden av alla krav ska beskrivas. Bolaget har beskrivit objektet enligt nämnda krav.

Svar på kompletterande frågor bör kunna tas hänsyn till enligt 15 kap. 12 § LOU om rättelse av fel, förtydligande och komplettering. Bolagets svar på kompletterande frågor förtydligar endast att bolaget uppfyller de skall-krav som finns i upphandlingsdokumentet och utgör inte några nya uppgifter.

Kommunen bestrider bifall till ansökan och anför i huvudsak följande.

I upphandlingsdokumentet har angetts att anbudsgivaren ska till sitt anbud bifoga bilagor och beskriva kravuppfyllnad. Det har också angetts följande krav. Hytthöjden ska vara max 3 300 mm inklusive blixtramp, totalvikten ska vara max 26 ton och lastvikten 13 ton. I en till anbudet bifogad broschyr har kommunen funnit vissa uppgifter om bl.a. hytthöjd. Kommunen har utifrån detta funnit skäl att begära förtydliganden av anbudet. I svaret har bolaget angett att det är olyckligt att höjden på 4 meter inte raderades men att den kommer att understiga 3,3 meter. Bolaget har vidare angett att det beklagats att vikt- och måttbilagan missats att ta med i offerten, men att bilagan bifogas svaret. Kommunen har bedömt att de uppgifter som inkommit inte utgör förtydliganden av tidigare lämnade uppgifter i anbudet utan att det rör sig om helt nya uppgifter. Kommunen har bedömt att det inte är möjligt att ta hänsyn till dessa uppgifter utan att träda de grundläggande principerna för offentlig upphandling förnär.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Förvaltningsrätten ska pröva om det finns skäl att enligt LOU ingripa mot kommunens upphandling med anledning av de grunder bolaget anför.

Enligt 4 kap. 1 § LOU ska en upphandlande myndighet behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt, samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. I 20 kap. 6 § LOU anges att om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 4 kap. 1 § LOU eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts.

Frågan är om kommunen haft fog för att förkasta bolagets anbud med hänsyn till brister i den beskrivning som bolaget inkommit med tillsammans med sitt anbud och i så fall, om bolaget inte hade bort tillåtas förtydliga eller komplettera anbudet. Bolaget har i sin beskrivning inte angett vikt (totalvikt och lastvikt) och har angett en hytthöjd på maximalt 4 meter. Efter att anbudstiden gått ut har bolaget, efter begäran från kommunen, inkommit med uppgifter om vikt och angett hytthöjden till att vara under 3,3 meter.

I upphandlingsdokumentet har bl.a. följande krav angetts.

2.2 ANBUD

Anbudsgivaren skall till sitt anbud bifoga bilagor och beskriva krav enligt nedan.

3.1 KVALITET OCH GARANTIER

Offererad lastbil skall vara fabriksny av senaste årsmodell.

Lastbilen skall minst uppfylla nedan ställda krav och vara utrustad med minst nedan angiven utrustning. Angiven utrustning skall vara monterad.

- Hytthöjd max 3300 mm inkl. blixtramp

- Totalvikt max 26 ton
- Lastvikt 13 ton

Anbudsgivaren skall i sitt anbud beskriva erbjuden maskin, utrustning och pris.

Bolaget har anfört att det av upphandlingsdokumentets formulering i 3.1 inte framgår annat än att "(a)nbudsgivaren ska i sitt anbud beskriva erbjuden maskin, utrustning och pris" och att det således inte krävs att det ska beskrivas att varje uppställt krav i 3.1 är uppfyllt. Kommunen har pekat på kravet i punkt 2.2. Enligt förvaltningsrättens uppfattning kunde visserligen upphandlingsdokumentet varit tydligare ifråga om vad som behöver anges, men samtidigt följer det vid en sammanläsning av kraven att samtliga angivna krav i punkt 3.1 ska framgå av beskrivningen. Förvaltningsrätten gör bedömningen

att det för den normalt omsorgsfulle anbudsgivaren ändå måste stå klart att det av bifogad beskrivning ska gå att utläsa att den offererade lastbilen ska uppfylla samtliga kravställda specifikationer.

Bolaget har i sin bifogade beskrivning dels lämnat uppgift som direkt motsäger att kravet på en högsta hytthöjd på 3300 mm är uppfyllt, dels utelämnat uppgifter om totalvikt och lastvikt. Kommunen hade därmed fog för att anse att upphandlingsdokumentets samtliga krav inte var uppfyllda.

Frågan är därefter om bolagets senare inkomna uppgifter, som utvisade att kravet ändå var uppfyllt, ändå hade bort beaktas. Bolaget inkom med uppgifterna med anledning av att kommunen efter anbudstidens utgång begärde ett förtydligande av anbudet.

I 4 kap. 9 § första stycket LOU anges följande. En upphandlande myndighet får tillåta eller begära att en leverantör rättar en felkrivning, felräkning eller något annat fel i en handling som har getts in av leverantören. Myndigheten får också tillåta eller begära att en leverantör förtydligar eller kompletterar en sådan handling. Vidare anges i bestämmelsens andra stycke att en åtgärd enligt första stycket ska vara förenlig med principerna om likabehandling och öppenhet.

I lagens förarbeten (prop. 2015/16:195 s. 446 f.) anges bl.a. följande. Av likabehandlingsprincipen följer att anbud som huvudregel inte får ändras sedan tidsfristen för anbud har löpt ut. Det torde därför stå klart att avsikten med direktivbestämmelserna inte är att tillåta materiella ändringar av lämnade anbud. De åtgärder som kan vidtas kan sammanfattas med begreppen rättelse av fel, förtydligande och komplettering. Gemensamt för dessa åtgärder är att de inte innebär att anbudet ändras i sak. Vidare framhålls i förarbetena (a. prop. s. 977) att bestämmelsen om förtydligande och komplettering bör tillämpas restriktivt.

Bolaget har till sitt anbud lämnat uppgift om att den maximala takhöjden är 4 meter men har senare, efter anbudstidens utgång, lämnat uppgiften om att den maximala takhöjden understiger 3300 mm. Den nya uppgiften innebär att anbudet ändras i sak. Det är således inte fråga om ett tillåtet förtydligande eller tillåten komplettering enligt 4 kap. 9 § LOU. Det hade därmed stridit mot likabehandlingsprincipen om kommunen låtit bolaget tillföra denna uppgift till sitt anbud.

Bolaget har även lämnat uppgifter rörande vikt som inte fanns i den till anbudet bilagda beskrivningen. Eftersom det var ett obligatoriskt krav att till anbudet bifoga beskrivning rörande de i punkt 3.1 kravställda specifikationerna, innebär redan dessa uppgifter att anbudet ändras i sak. Det är inte tillåtet att i efterhand genom komplettering låta anbudsgivare lämna uppgifter så att obligatoriska krav blir uppfyllda (jfr EU-domstolens dom i mål C-131/16, Archus, punkt 36 rörande tolkningen av motsvarande relevant bestämmelse i tidigare gällande direktiv). Det finns således inte heller för dessa uppgifter utrymme för kommunen att tillåta komplettering inom ramen för 4 kap. 9 § LOU.

Eftersom bolaget till sitt anbud lämnat en uppgift om takhöjd som stridit mot upphandlingsdokumentets krav och inte heller lämnat fullständiga uppgifter i enlighet med kraven hade kommunen fog för att förkasta bolagets anbud. Kommunen hade inte haft rätt att beakta bolagets senare uppgifter. Bolaget har därmed inte lidit, eller riskerat att lida, skada i upphandlingen till följd av kommunens agerande. Ansökan om överprövning av upphandlingen ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1A LOU)

Susanna Pohl Söderman
rådman

Målet har beretts av föredragande juristen Carl Martin Gölstam.

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens avgörande ska skriva till Kammarrätten i Stockholm. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.** Adressen till förvaltningsrätten framgår av avgörandet.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av avgörandet. Om avgörandet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när det kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag som avgörandet meddelades. För offentlig part räknas tiden för överklagande alltid från den dag avgörandet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

Prövningstillstånd i kammarrätten

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens avgörande fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Överklagandets innehåll

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person- eller organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Även adress och telefonnummer till arbetsplatsen ska anges, samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning.

Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges.

Om samtliga ovan nämnda person- eller adressuppgifter har lämnats tidigare i målet och fortfarande är aktuella behöver de inte uppges igen. Om någon uppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. uppgift om det avgörande som överklagas – förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för avgörandet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens avgörande som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Forts. nästa sida

Avtal före laga kraft i vissa mål

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens avgörande har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster,
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet,
- lagen (2016:1147) om upphandling av koncessioner,
- lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, eller
- lagen (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan fyra förstnämnda lagarna och i 20 kapitlet i de två sistnämnda lagarna.

Ytterligare information

Behöver ni fler upplysningar om hur man överklagar kan ni vända er till förvaltningsrätten.

